

Márai Sándor

uj regénye a „Magyar Nemzet“-ben

A *Magyar Nemzet* a jövő vasárnapon, április 28-án megkezdi Márai Sándor „Szindbád hazamegy“ című új regénye közlését.

Úgy érezzük, ünnepi ajándékkot adunk ezzel olvasóinknak Márai Sándort nem kell bemutatnunk. Ő az a negyvenéves író, akinek máris epigonjai vannak a magyar irodalmi életben: hatása kortársakra, olvasókra és a fiatalabb humanista nemzedékre a mi kereteink között rendkívülinek mondható. Ennek

a ritka jelenségnek oka talán csak annyi, hogy Márai Sándor író és semmi más, egyszeri és egyetlen szenvedéllyel és türelemmel író, mint ahogyan Flaubert vagy Proust volt az valaha, egy ember, akit a mesterség, az írás fortélyai és titkai mindennél jobban érdekelnek. Márai új regénye azért is *irodalmi eseménynek* hőse „az írók írója“, az nagy korforduló Budapestjének egyik legszínesebb, örök nyírségi és oroszos személyisége — *Krúdy Gyula*.

ben társalognak Szindbáddal. Az életforma, a nyelv, a szemlélet, a magatartás, a lakások, öltözködés, szórakozás, izlés, becsvágy, minden eltűnt. kihült és kihalt, megváltozott e világban. Hat, nyolc esztendő alatt következett be ez a földrengésszerű változás. Ami tegnap még egy nemzedék életének meghitt életkerete volt, ma történelmi emlék.

— Ennek a lezárt és befejezett korszaknak szerettem volna emléket állítani könyvemben. Néhány könyvoldalon át továbbszöni azt az álmot, melyet Szindbád álmodott utóljára, mikor az óbudai földszintes házban örökre becsukta fáradt szemeit.

„Olyan letűnt korszak ez, mint az Anjouk kora“

Megkértük Márait, hogy ő maga mondja el, hogyan támadt benne a szándék regényt írni Krúdy Gyuláról és átvinni az irodalom lapjaira találkozását, csendes beszélgetéseit óbudai kocsmák zöldrefestett asztala mellett a magános és szóttan Krúdyval.

Márai Sándor ezt mondja új regényéről:

— Esztendő előtt egy folyóirat részére elbeszélést készítettem írni, melynek hőse egy magyar író lett volna, aki néha *Szindbád* álnéven mondta el a világnak csodálatos és varázsos történeteit; nemrégien halt meg s emlékét, művét és alakját áhitatos tisztelettel őrzi az írók világa. Amint emlékét és alakját megéleveníteni iparkodtam, különös ellenállásokba ütköztem. Mintha függőnyt vontak volna szíjjel, kinyílt egy világ, Szindbád álomvilága, s hősem alakja körül díszleteket láttam, melyek már nem annyira a valóság, mint inkább a történelem díszletei voltak. Meg kellett tudnom, hogy Szindbád számomra több és más is, mint egy beszély hőse: történelmi alak ő, egy lezárt történelmi korszak egyik nagy tüeménye.

— Ez a korszak mintegy nyolc esztendő előtt zárult le, mikor társadalmi és szellemi erők kezdettek mérkőzni egymással a nagyvilágban, s a mi kisebb világunkban is. Mintegy varázsütésre eltűnt egy életforma, Szindbád életformája. *Oly letűnt korszak ez, mint az Anjouk kora*. Oly távolban lehet ma látni Szindbádot, egyéniségét, az életformát s a világot, mely hozzátartozott, mint Berzsenyit vagy a testőrirodalom korszakát. Oly regényes történelmi anyagot találtam hősem körül, melyből bőségesen futotta nem egy, hanem talán több regényre is.

— Munka közben a legnagyobb meglepetésekkel találkoztam. A történelem, az idő és a köművesek csákánya egyforma buzgalommal dolgozott azon, hogy néhány rövid esztendő alatt tökéletesen és csaknem maradéknélkül lehontsák Szindbád világának díszleteit. Úgy terveztem, hősem bejön egy tavaszi napon Óbudáról Pestre, pénzt keresni s megnézni még egyszer, halála

előtt, ifjúsága és férfikora kedves helyeit. De észre kellett vennem, hogy már nem állanak a házak helyükön, melyeket hősem fel akar keresni. Úgy képzeltem, hogy a London-szállodában ebédel majd; de már nincsen London-szálloda. Természetesen elszélt volna a Tabánba is, ahol jó bort mérnek a vendéglősök; de a Tabán eltűnt a föld színéről. Este a Budai Színkörben akart tisztelni hősem; hol van már a Budai Színkör!... A lapok, melyek számára beszélyt akart átnyújtani nem jelennek meg többé. Az emberek, kiknek társaságát kereste volna, már a Kerepesi-temető-

*
Ennyit mond Márai új könyvéről, amelyet elsőként a *Magyar Nemzet* olvasói fognak megismerhetni. Mi csak annyit kívánunk ez alkalommal Márai nyilatkozatához fűzni, hogy Krúdyról szóló írása, csodálatos stílusérzékenységgel, lelki éleslátásával, egész környezetével és világával külön helyet, többé-kevésbé külön műfajt jelent munkásságában, de ugyanakkor olyan maradandóvá varázsol egy kort, egy letűnt, de szívünknek mindig otthonos hangulatot mint alig hat-hét évvel ezelőtt, a nagy forduló kezdetén tette az „Egy polgár vallomása“-val